

Drammens Sportsfiskere

Vannmiljøutvalget

Årsberetning 2013

Vannmiljøutvalgets medlemmer har i 2013 bestått av Petter Øijord (leder), Thomas Sveri, Øivind Juul Nilsen og Borgar Pedersen (sekretær).

Sjørretprosjektet Kjøsterudbekken

Vannmiljøutvalget hadde møte angående Kjøsterudbekken med Widar Tandberg i naturforvaltningen i Drammen kommune i september. Noen av sakene som ble behandlet var:

- Øvre fangdam på kirkens område ble helt fylt opp av uønskede kantede stein under flom sommeren 2012. Fangdammen må tømmes for stein, ellers vil den restaurerte delen av bekken nedenfor fangdammen kunne bli ødelagt neste gang det kommer store nedbørsmengder.
- Sikring av minstevannføring i bekken fra Gamledammen. Gjennomgang og revisjon av avtaler om regulering av vanntilførselen.
- Fjerning av sedimenter i Gamledammen for å øke tilgjengelig vannmengde til bekken i kritiske/tørre perioder
- Avtale om skjøtselsplan for kantvegetasjon ved bekken på kirkens område
- Kartlegging av sjørret/ørret med el-apparat

Under kartlegging av ørret med el-apparat på bekken den 11. oktober, ble 39 ørret registrert. I gjennomsnitt gir dette en fordeling på 3,3 ørret per 100 m². 19 av disse var hannørret på mellom 16 og 30 cm. Kun tre hunnørret på 17 til 23 cm ble registrert. Det var 17 småørret på mellom ni og 15 cm. Mye vann i bekken medførte at vi mistet - og ikke fikk registrert omtrent halvparten av ørreten vi så.

Det ble registrert ørret i hele bekkens lengde, mens den restaurerte delen på kirkens område med terskler og kulper i kulestein, hadde størst tetthet av fisk.

Drammensfjorden

Fylkesmannen har søkt om midler til en ny kartlegging av fisk i Drammensfjorden. Vi har gitt beskjed om at vi kan bidra med mannskap til den praktisk gjennomføring, slik vi gjorde under den biologiske kartleggingen i 2008.

Vi vil også anbefale at det gjennomføres miljøgiftundersøkelser av fisk i Drammensfjorden samtidig, som under kartleggingen i 2008, da det viste seg at noen fiskeslag ikke er spiselig på grunn av miljøgifter. Mattilsynet kom da med følgende advarsel:

-For indre Drammensfjord, det vil si innenfor Svelvikstrømmen, advarer Mattilsynet mot ørret fisket i dette området på grunn av høye verdier av tinnorganiske forbindelser.

- Gravide, ammende og barn bør ikke spise filet av torsk som er fisket i indre Drammensfjord, på grunn av noe forhøyede verdier av kvikksølv.

Drammen Havn har i lokalavisen opplyst om planer for videre utfyllinger i fjorden ved Holmen i stort omfang. Vi vil etterlyse høringsdokumenter i denne sammenhengen da vi ikke har fått høringsdokumenter ved tidligere utfyllinger ved Holmen.

Drammen kommune har informert i avisen Drammens Tidende om at Brakerøya er valgt som et første alternativ til ny sykehustomt for Drammen. Det fremkommer av tegninger i avisen at mer enn halvparten av den nye planlagte sykehustomta ligger i Lier kommune. Området det gjelder er hovedsakelig ABB-tomta, ROM-tomta og Nøstetangen (utfyllingen på sandbanken). ABB-tomta (med PCB) og ROM-tomta (med PAH/kreosot) er rensset bare etter enkleste metode (drenering av massene), noe som kun vil tillate industrivirksomhet på stedet. Dette vil være en stor miljømessig utfordring i et flomutsatt område.

Lierstranda

Liers kommuneplan som i tre år har vært til evaluering og godkjenning i Miljøverndepartementet – er i år godkjent. Dermed vil planene om å bygge en såkalt Fjordby på Lierstranda kunne settes ut i praksis. Vi vil fortsette å bidra til en miljømessig positiv utvikling i området, særlig i strandsonen og når det gjelder ivaretagelse av økosystemene. Tilgjengelighet i forhold til allmenhetens muligheter for fiske og friluftsliv i området er også i fokus.

Damtjern ved Lierskogen

Siden 2008 er det i regi av Lier kommune og Fylkesmannen hver måned tatt vannprøver av bekker inn og ut av vannet når det har vært isfritt. Vannprøver er tatt ovenfor og nedenfor utslippspunktene der det har vært påvist forurensende utslipp. Vi får kontinuerlig tilsendt oppdaterte analyseresultater fra Lier kommune. Vannprøvene tas etter det vi vet ikke spesielt når det kommer mye regn, da de største mengdene med miljøgifter og slam kommer via bekkene og ut i vannet.

Prøvene fra utløpsbekken til Damtjern viser at belastningen av nitrogenstoffer i vannet siden 2008 ikke har hatt noen nedgang. Total nitrogen har i år ligget på fra 800 til 1300 µg/N/l, ikke ulikt de foregående år. Nitrogenet består av ammonium og nitrat/nitritt. Eksempelvis var ammonium-konsentrasjonen 55 µg/N/l og nitrat/nitritt-konsentrasjonen 1000 µg/N/l – i november.

Vi har hittil ikke sett tegn til bedring av forurensende utslipp av nitrogenstoffer fra Gjellebekkområdet/Franzefoss. Bekken fra Gjellebekk tilfører vannet store mengder nitrat/nitritt.

Et biologisk renseanlegg basert på bruk av Takrør-planter er anlagt ved Franzefoss i 2012. Våre befaringer ved renseanlegget i sommer viser at plantene har svært liten vekst. Plantene er satt kun i pukk, på et område med for lite lys. Mange av plantene er underkuet av ugress. Anlegget trenger skjøtsel og oppfølging. Etter planen skal renseanlegget gi full effekt etter 2 år.

Bekken fra Leirdalen har hatt en liten nedgang i utslipp av nitrogenstoffer siden 2008. Fra denne bekken er ammoniumkonsentrasjonen størst, og nitrat/nitrittinnholdet forholdsvis lite. Derimot kommer det store mengder slam fra pukkverksområdet/motorcrossbanen i Leirdalen hver gang det regner mye. Store deler av vannet eller hele vannet blir da brun-gult.

Skarpkantede partikler fra sprengstein og knust pukk (her fra rød granitt) som etter alt å dømme kommer fra Leirdalen, er kjent for å utgjøre en fare for fiskens helse. Partiklene kan sette seg på gjellene til fisken og gi fisken problemer med å ta opp oksygen. Vi har ved flere anledninger, også i år, konstatert sopp på gjellene til abboeren i vannet.

For å få stanset forurensningen fra Leirdalen må området ved motorcrossenteret tildekkes med jord og vekster. I tillegg må det etableres et stort nok sedimenteringsbasseng kombinert med et renseanlegg.

Bekken fra Bauhaus og Liertoppen tilfører også Damtjern en god del nitrogenstoffer, mest i form av nitrat/nitritt. Tilførselen av disse stoffene har også her vært forholdsvis stabil siden 2008. Vi kan forvente en økt belastning av miljøskadelige stoffer til vannet gjennom denne bekken når de planlagte utbyggingene i området er gjennomført, med mindre de ansvarlige innfører tilstrekkelige rensekrav og overvåkningssystemer.

Biolog og forsker Jens Petter Nilssen, nå Müller-Sars Selskapet tidl. Universitetet i Oslo, tok prøver av mikrolivet/mikrokrepsdyr i Damtjern igjen – for Vannmiljøutvalget den 11. juli 2013. Prøvene viste (som i 2011, og tidligere år etter år 2000) at vannet er under sterkt økologisk press. Den økologiske situasjonen i vannet er dårlig. Det er mange og små individer av de minste mikrokrepsdyr og planktonhjuldyr i vannet, og fravær av store arter med god filtrerings- og renseevne. Derfor er det i vannet store mengder frittsvevende, uønskede alger. Lokal forurensning og kraftig predasjon av fremmede fiskearter er årsaken til problemene.

Vannforskriften (fra EU) krever at kommunene skal ha en tiltaksplan for restaurering av forurensede, økologisk belastede eller ødelagte vann og vassdrag innen 2015. Vannmiljøutvalget ønsker å bidra til en slik plan – og gjennomføringen av den, når det gjelder Damtjern og andre vann og vassdrag i vårt område.

Lier kommune planlegger å utvikle Damtjern og området i nærheten til et senter for friluftaktiviteter. En fullstendig restaurering og fremtidig god nok beskyttelse av vannet og økosystemene i området må inngå i disse planene.

Kjennerbekken ved Lierskogen

KIWI ved Norgesgruppen planla å bygge en dagligvarebutikk mellom Drammensveien og E18 på Lierskogen, nær Statoil-stasjonen. Utbyggeren søkte myndighetene om å få legge nedre del av Kjennerbekken i rør for å kunne realisere planene. Da det ellers ikke er lovlig å legge bekker i rør, ble planene godkjent, mot at det skulle kompenseres med utvidede dammer for fisk og dyreliv nedenfor røret, og en dam ovenfor røret.

Godkjenningen fra blant annet NVE, kommunen, Fylkeskommunen og Fylkesmannen, baserte seg på arkitekt-tegninger av de nye dammene og området rundt bekken og bygget. Uheldigvis fikk ikke Vannmiljøutvalget dokumentene og tegningene på høring. Når gravearbeidene var ferdig i høst, viste det seg at bekkebunnen var helt flat, fylt opp med grovt knuste kantede stein som var omtrent 10 – 20 cm store. I tillegg var det anlagt to terskler av firkantstein. Resultatet var at det ikke ble noe vanddyp eller vannvolum i bekken. Det ble ingen plass for ørreten.

Vannmiljøutvalget kontaktet Norgesgruppen og fiskeforvalter Erik Garnås hos Fylkesmannen og fikk avtalt en befaring i området. Representanter fra Norgesgruppen, prosjektansvarlige, arkitekter, entreprenører, Fylkesmannen og Vannmiljøutvalget ble under befaringsen 31. oktober enige om en oppgradering/restaurering av bekken nedenfor KIWI-butikken. Kort tid etter ble bekken forsynt med terskler av kulestein, samt noe kulestein på sidene av bekken for å hindre erosjon. Det ble nå et vanddyp på omtrent 20 cm ved lav vannstand, og ørreten fikk muligheter til å svømme gjennom en liten åpning i hver av tersklene. Flere ørret er etter restaureringen observert i bekken - i det restaurerte området.

Møter, kurs og seminarer

- Møte med ordfører og fagansvarlige i Lier kommune om Damtjern 30. januar
- To interne møter om pågående vannmiljøsaker; 21. april og 24. juni
- Møte med Hilde Reine i Buskerud Fylkeskommune om Vannforskriften 27. juni
- Møte med Naturvernforbundet i Lier 19. august. Orientering om pågående saker
- Møte med Widar Tandberg i Drammen kommune om Kjøsterudbekken 23. september
- Tre møter med konsulenter og biologer om Damtjern, Drammensfjorden og Lierstranda
- Medlemsmøte på Sølfastøya 31. oktober i regi av Vannmiljøutvalget. Foredrag om Vanddirektivet av Thomas Sveri FRIFO/FNF. Foredrag om fiskestell- og vannmiljøarbeid i DS ved Borgar Pedersen.
- Åpent møte i regi av Vannmiljøutvalget 18. november på Sølfastøya om vannmiljøet i Drammenselva vannområde med foredrag fra Fylkeskommunen – Vannforskriften, Fylkesmannen – miljøoppyrdding, SWECO – restaurering av vassdrag, Rambøll – oppfølging av Vannforskriften i Drammenselva vannområde
- Deltagelse på kurs i «restaurering av vassdrag» ved Vannforeningen på NVE-huset Oslo 19. november
- Deltakelse på kurs og konferanse i Naturmangfoldloven ved SABIMA på Røde Kors-huset i Oslo 3. og 4. desember

Retningslinjer for Vannmiljøutvalget

Vi har utarbeidet forslag til retningslinjer for Vannmiljøutvalget som er oversendt Styret – for videre behandling og eventuelt godkjenning på årsmøtet.

Samarbeid med Fiskestell

På årsmøtet i Drammens Sportsfiskere ble det vedtatt at Vannmiljøutvalget skulle slås sammen med Fiskestell. Sammenslåingen går i hovedsak ut på informasjonsutveksling og annet samarbeid som kan styrke begge gruppene.

Lier 30. januar 2014

Borgar Pedersen